

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla, soudce Mgr. Jana Šmakala (zpravodaj) a soudkyně Mgr. Jaroslavy Křivánkové ve věci

žalobce: **F. H.**, narozen X,

proti

žalovanému:

Vězeňská služba ČR, Věznice Horní Slavkov,
Hasičská 785, Horní Slavkov,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného o žádosti o umístění druhého televizoru na patro oddílů A1, A2 a A3 Věznice Horní Slavkov,

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se na soud obrátil s žalobou formálně i obsahově odpovídající žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 soudního řádu správního („s. ř. s.“). Tímto rozhodnutím mělo být rozhodnutí ředitele věznice o žádosti žalobce a dalších vězňů o umístění druhého televizoru na patro oddílů A1, A2, A3 věznice. Podle žalobce ředitel věznice rozhodl o této žádosti neodůvodněně a nepřezkoumatelně. Z listin předložených žalobcem plyne, že rozhodnutí má být představováno rukou psanou poznámkou: „Co se týče dalšího TV přijímače, sděluji, že jiný (další TV) se instalovat nebude.“
2. Byl-li předmět řízení vymezen takto, nutně vznikla otázka, zda je věc možné projednat na základě žaloby proti rozhodnutí správního orgánu, nebo na základě jiné žaloby, typicky žaloby v řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu (§ 82 a násl. s. ř. s.). Ve správním soudnictví se totiž postupně prosadil názor, že uplatnění žaloby nesprávného typu nemůže být žalobci k tíži a soud je proto povinen si učinit předběžný úsudek o tom, jaká žaloba měla být podána, a žalobce o tom poučit, aby mohl svou žalobu upravit.
3. Soud dospěl k závěru, že žalobce skutečně podal nesprávnou žalobu: namísto žaloby proti rozhodnutí měl brojit proti nezákonnému zásahu. O tom však žalobce nebylo v tomto případě třeba poučit, neboť změna (obsahu) žaloby by nemohla odvrátit její odmítnutí. I

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

kdyby totiž žalobce žalobu změnil, stále by byla nepřipustná. Před jejím podáním totiž nevyčerpal jiné procesní prostředky nápravy či ochrany svého práva, konkrétně žádost o vykonání dozoru podle § 16a odst. 5 zákona o státním zastupitelství. To je vada neodstranitelná a nepřipustnost žaloby bez dalšího plyne ze zákona.

4. K uvedenému závěru soud dospěl na základě těchto dílčích úvah:
5. Pro odlišení toho, zda je na věc uplatnitelná žaloba proti rozhodnutí správního orgánu, je podstatné, zda ve věci může být dáno rozhodnutí v autonomním smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Takovým rozhodnutím může být jen vrchnostenský akt vydaný (či alespoň určený k vydání) v řízení formalizovaném právními předpisy. Materiální znak „zásahu do práv“ totiž není znakem rozlišujícím tyto dva žalobní typy (srov. rozhodnutí rozšířeného senátu NSS č. j. 7 Aps 3/2008-98 ze dne 16. 11. 2010, č. 2206/2011 Sb. NSS, odst. 17 a 23; č. j. 2 As 86/2010-76 ze dne 18. 9. 2012, č. 2725/2013 Sb. NSS, odst. 30–33; č. j. 8 As 8/2011-68 ze dne 30. 7. 2013, č. 2908/2013 Sb. NSS, odst. 29; č. j. 6 As 68/2012-47 ze dne 19. 8. 2014, č. 3104/2014 Sb. NSS, odst. 36–39).
6. Dosud převažující náhled na § 65 odst. 1 s. ř. s. vyžaduje k naplnění formálního znaku rozhodnutí předepsanou formalizovanou podobu úkonu a vydání úkonu v rámci formalizovaného postupu, o jehož průběhu a výsledku je pořizována dokumentace (odst. 78 usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 9 As 79/2016-41 ze dne 10. 7. 2018, č. 3779/2018 Sb. NSS). Případně postačuje to, aby „založení, změna, zrušení nebo závazné určení práv individuálně určených jednotlivců bylo vtěleno do aktu správního orgánu, u nějž je předepsána písemná forma ...“ (odst. 31 usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 1 As 436/2017-43 ze dne 17. 9. 2019, č. 3931/2019 Sb. NSS).
7. Konkrétně k možnosti správních soudů působit při ochraně veřejných subjektivních práv vězňů pak Krajský soud v Plzni již dříve uvedl, že působení vězeňské služby na odsouzené v širokém slova smyslu má nejednoznačnou povahu. Působení na odsouzené prostřednictvím programů zacházení realizovaných konkrétními pokyny a příkazy a tomu odpovídajícími povinnostmi odsouzených není rozhodováním o právech či povinnostech odsouzených v oblasti veřejné správy, nýbrž projevem „řízení“ odsouzených individuálními pokyny a rozkazy vězeňské služby v rámci právního vztahu nuceně založeného vykonatelným rozsudkem soudu o uložení trestu odnětí svobody. Pouze v případě, že by tímto aktem „řízení“ bylo rozhodováno o právu či povinnosti odsouzeného, na které je za splnění zákonných podmínek právní nárok, vystupovala by v konkrétní věci vězeňská služba či její složka jako správní orgán ve smyslu s. ř. s. (srov. usnesení KS v Plzni č. j. 57 Ca 166/2006-14 ze dne 30. 11. 2006, č. 1144/2007 Sb. NSS).
8. Existují tedy dva způsoby působení vězeňské služby na odsouzené osoby významné z pohledu správního soudnictví: jeden ve sféře veřejné správy, v jehož rámci vězeňská služba vystupuje v postavení správního orgánu ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s., druhý pak ve sféře řízení odsouzených individuálními pokyny a rozkazy vězeňské služby, v níž není rozhodováno o právech či povinnostech odsouzeného. V rámci první sféry takového působení lze pak ještě rozlišovat, zda v konkrétním případě dochází k vydávání správních rozhodnutí dle definice obsažené v § 65 s. ř. s., nebo jde o jiný typ působení, který bude moci být klasifikován jako zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. (srov. přiměřeně rozsudek KS v Plzi č. j. 77 A 4/2021-98 ze dne 27. 4. 2021).
9. S ohledem na tato obecná východiska výkladu § 65 odst. s. ř. s. i právní úpravu výkonu trestu odnětí svobody má soud za to, že předmětem nyní podané žaloby není *rozhodnutí*

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

správního orgánu (ředitele věznice) o neinstalaci televizoru, ale jeho *faktický postup*, jakkoliv byl zachycen i písemně.

Formalizovaná povaha aktu ředitele věznice

10. Jediným písemným výstupem činnosti ředitele věznice je rukou psaná poznámka: „Co se týče dalšího TV přijímače, sděluji, že jiný (další TV) se instalovat nebude.“
11. V minulosti byl sice zaujat názor, že i neformální přípis může být rozhodnutím, ten však byl při nejmenším z podstatné části překonán právě výše popsáním materiálně-formálním pojetím rozhodnutí (srov. např. rozsudek NSS č. j. 4 As 256/2019-23 ze dne 29. 8. 2019). Jakkoliv v souzeném případě nejde o přípis, ale rukou psanou poznámku, pro právní kvalifikaci to nemá bezprostřední význam. Takové poznámce nelze bez dalšího upřít povahu rozhodnutí: i prostým písemným záznamem do spisu je možné rozhodovat (srov. např. § 67 odst. 2 správního řádu, § 55 odst. 1 *in fine* s. ř. s.). Proto je poznámka způsobilá zasáhnout do veřejných subjektivních práv jejího adresáta nebo jiné osoby. Zásah do veřejných subjektivních práv žalobce je tedy myslitelný a mohl by případně mít i povahu rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.
12. Proto se soud zaměřil na to, zda je ve věci žalobce předepsán postup, kterým ředitel věznice vyřizuje žádosti o instalaci televize, zejména pak písemná forma aktu, shromažďování podkladů k jeho vydání a případně i vedení spisu. Dospěl k závěru, že nic takového nestanoví ani zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ani vyhláška č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody. Pro potřeby nynějšího rozhodnutí procesní povahy tak postačí konstatování, že napadený úkon ředitele věznice tyto předpisy vůbec neoznačují za rozhodnutí a nekladou na něj žádný formální požadavek.
13. Rukou psaná poznámka ředitele věznice o tom, že nebude instalován další televizor, tedy nesplňuje minimální formální požadavky, které je nutno klást na rozhodnutí soudně přezkoumatelné v rámci řízení o žalobě proti rozhodnutí dle § 65 s. ř. s. Protože však bez dalšího nelze vyloučit zásah do veřejných subjektivních práv žalobce, je možné úkon ředitele věznice považovat za potenciálně nezákonný zásah. Pouze v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem (§ 82 a násl. s. ř. s.) by bylo možné žalobci poskytnout ochranu a tomu by měla žaloba obsahově odpovídat. Tím ovšem soud nepředjímá, že skutečně existuje nějaké hmotné právo žalobce, do něhož by ředitel věznic mohl zasáhnout. Takové úvahy by bylo třeba učinit při rozhodování věci samé, a to s přihlédnutím ke konkrétnímu obsahu právní úpravy (zejména § 15–27 zákona č. 169/1999 Sb.) i zvláštnímu postavení, které s sebou výkon trestu nese [srov. odst. 17 nálezů sp. zn. III. ÚS 1884/13 ze dne 13. 3. 2014 (N 34/72 SbNU 387)].

Důvody pro odmítnutí žaloby

14. Podal-li žalobce žalobu nesprávného typu, soud jej zásadně musí poučit o tom, že odlišně hodnotí povahu úkonu či nečinnosti správního orgánu, které mají být soudem přezkoumány. Dále musí žalobce vyzvat, aby tomu přizpůsobil obsah žaloby. Vyzývat žalobce k úpravě žaloby však z povahy věci není nutno mimo jiné tehdy, pokud odmítnutí „nesprávné“ žaloby nemůže způsobit žalobci újmu (např. pro projednání „správného“ žalobního typu nejsou splněny procesní podmínky).
15. Toto pravidlo neplyne z žádného konkrétního ustanovení soudního řádu správního; bylo dovozeno pouze judikaturou (srov. cit. usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 1 As 436/2017-43, odst. 35, a jemu předcházející rozsudek téhož senátu č. j. 7 As 155/2015-16 ze

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

dne 21. 11. 2017, č. 3687/2018 Sb. NSS, odst. 62, které žádné související ustanovení neoznačují). Jeho rozsah je tak postupně vyjasňován pouze v navazující rozhodovací činnosti správních soudů, jejíž konsistence byla opakovaně kriticky podrobena i zásahům Ústavního soudu. Ten ve své rozhodovací činnosti obecně nevyžadoval, aby správní soud o volbě nesprávného žalobního typu žalobce poučoval [srov. odst. 75–78, 96 nálezu sp. zn. III. ÚS 2634/18 ze dne 15. 1. 2019 (N 7/92 SbNU 52)]. Bezvýjimečně však vyžadoval, aby poučovací povinnost, byla-li rozhodovací praxí správních soudů již dovozena, byla touto rozhodovací praxí také předvídatelně dodržována [srov. nálezy sp. zn. II. ÚS 2398/18 ze dne 14. 8. 2019 (N 147/95 SbNU 272), sp. zn. III. ÚS 389/19 ze dne 7. 1. 2020 (N 1/98 SbNU 9)].

16. Za současného stavu rozhodovací praxe tak je ustáleno, že správní soudy o podání nesprávného žalobního typu zásadně poučovat musí. Otázkou však je, kdy tak výjimečně činit nemusí. V poměrech souzené věci jde především o otázku, kdy absence poučení může žalobci způsobit újmu a kdy ji naopak způsobit nemůže. Ústavní soud akceptoval výše uvedenou výjimku, že žalobce absencí poučení nedojde újmy tehdy, kdy ani upravenou žalobu by soud nemohl věcně projednat (srov. odst. 58 nálezu sp. zn. IV. ÚS 3523/20 ze dne 24. 8. 2021). Jednou ze situací, kdy poučení ze strany soudu není třeba, tak je nesplnění podmínek řízení o upravené „správné“ žalobě.
17. Protože v souzené věci žalobce podal žalobu proti rozhodnutí, která však podle předběžného názoru soudu měla být spíše žalobou směřující proti nezákonnému zásahu, zabýval se soud tím, zda by zásahovou žalobu bylo možné ve věci projednat.
18. V souzené věci se žalobce domáhal kasace napadeného rozhodnutí ředitele věznice. Z povahy věci (podání nesprávného žalobního typu) tak výslovně nevyjádřil, zda má jít o zásahovou žalobu směřující proti probíhajícímu zásahu (zápůřčí), nebo žalobu směřující proti ukončenému zásahu (určovací). Jeho žaloba však spočívá na tom, že chce znát důvody pro neumístění dalšího televizoru a zároveň se domáhá ochrany práva na důstojné zacházení a na přístup k informacím. Je zřejmé, že obsahově jde o žalobu směřující proti tomu, že televizor nebyl a dosud není instalován, tedy žalobu *zápůřčí směřující proti trvající nečinnosti žalované*. Není důvod kvalifikovat jednání ředitele věznice jako jednorázový, ukončený zásah s trvajícím následkem. Písemné zachycení vůle ředitele věznice je samozřejmě vázáno k určitému okamžiku a v tom smyslu je časově ohraničeno i ukončeno. Žalobce se nicméně materiálně domáhal instalace televizoru, nikoliv projevu vůle ředitele: pro vězně podepsané na žádosti je nepochybně určující pluralita programové nabídky, názor ředitele věznice pro ně bude spíše podružný. Požadovaný televizor dostupný stále není, protože nebyl instalován. To je trvalý, neohraničený stav na patře oddílů A1, A2, A3, tedy i trvalý zásah do tvrzených práv žalobce.
19. I v řízení o této žalobě platí zásada subsidiarity obecná pro celé správní soudnictví. Podle § 85 s. ř. s. je proto *nepřípustná žaloba, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky*; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný. Protože jde o trvalý zásah, byl žalobce podle § 85 s. ř. s., části věty před středníkem, povinen vyčerpat jiné dostupné procesní prostředky ochrany jeho práva před podáním žaloby. Tím je podání odsouzeného žadající příslušné státní zastupitelství o dozor a žádost o přezkoumání způsobu vyřízení tohoto podání u nejbližšího vyššího státního zastupitelství podle § 16a odst. 5 a 7 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství (srov. rozsudek NSS č. j. 10 As 350/2020-36 ze dne 24. 3. 2021).

20. Na dotaz soudu, zda se žalobce obrátil na státní zastupitelství, samotný žalobce neodpověděl. Vězeňská služba sdělila, že jí není známo, že by žalobce tohoto práva využil. Soud tak vychází z toho, že žalobce se na státní zastupitelství neobrátil, ač mohl a měl.
21. Za toho procesního stavu by zásahová žaloba měla být podle § 85 s. ř. s. nepřípustná. Žalobce tak nemůže dojít k újmě tím, že soud odmítne jeho nesprávně uplatněnou žalobu proti rozhodnutí, neboť stejně tak by po případné úpravě odmítl i žalobu směřující proti nezákonnému zásahu.

Odlišný náhled v rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 343/2021-31

22. S ohledem na rozhodovací praxi však ani k tomuto závěru nelze dospět jednoznačně. V návaznosti na již citovaný nález sp. zn. IV. ÚS 3523/20 totiž Nejvyšší správní soud v odst. 24 rozsudku č. j. 4 As 343/2021-31 ze dne 22. 3. 2022 konstatoval, že v řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu spočívajícímu v nečinnosti není třeba vyčerpat jiné procesní prostředky ochrany práv před podáním žaloby, ale postačí je vyčerpat až v průběhu řízení před soudem. Učinil tak proto, že shledal podobnost mezi řízením o žalobě na ochranu proti nečinnosti, k němuž se Ústavní soud v tomto nálezu vyjádřil, a řízením o žalobě proti nezákonnému zásahu, jehož předmětem je zásah spočívající v nečinnosti.
23. Tento závěr rozsudku č. j. 4 As 343/2021-31 by na nyní souzenou věc obecně dopadal, neboť podstatou žaloby je snaha žalobce domoci se ochrany ve věci údajně nezákonného neumístění druhého televizoru na patro oddílů A1, A2, A3. V jádru by tedy předmětem žaloby měla být nečinnost vězeňské služby spadající mimo rozsah § 79 s. ř. s., tedy *zásah* ve smyslu § 82 s. ř. s. *spočívající v nečinnosti*. Jakkoliv to rozsudek č. j. 4 As 343/2021-31 výslovně neuvádí, z logiky jeho odkazu na nález sp. zn. IV. ÚS 3523/20 nutně plyne, že by se musel uplatnit i další závěr Ústavního soudu: pakliže jde o nedostatek podmínek řízení odstranitelný v řízení před soudem, musí soud k jeho odstranění i vyzvat (odst. 56 nálezu).
24. V souhrnu tedy uvedené judikатурní vývody vedou k tomu, že žalobce podal žalobu nesprávného typu a před jejím podáním nevyčerpal procesní prostředky ochrany jeho práv. Nic z toho žalobci však nebude k újmě, neboť žalobce (1) může nevyčerpání procesních prostředků ochrany v řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu odstranit dodatečně a (2) musí k tomu být soudem vyzván. Jelikož tímto postupem může napravit nevyčerpání procesních prostředků, (3) může být potenciálně projednána i jeho zásahová žaloba. (4) Proto by jej soud měl vyzvat i k úpravě žaloby z žaloby proti rozhodnutí na žalobu směřující proti nezákonnému zásahu.
25. Tento postup Krajský soud v Plzni zvážil a dospěl k závěru, že rozsudek č. j. 4 As 343/2021-31 nepřiléhavě a neodůvodněně vztahuje závěry nálezu sp. zn. IV. ÚS 3523/20 na procesní situace, k nimž se tento nález nevztahoval a v rozumně přijatelné míře zobecnění ani vztahovat nemůže. Na rozdíl od rozsudku č. j. 4 As 343/2021-31 tedy krajský soud vychází z toho, že vyčerpání (jiných) procesních prostředků ochrany práva *před podáním* zápůřčí žaloby na ochranu před nezákonným zásahem je vždy podmínkou řízení, jejíž nedostatek nemůže být v řízení před soudem dodatečně napraven. K tomu jej vedly tyto úvahy:
26. Závěry nálezu sp. zn. IV. ÚS 3523/20 jsou zřetelně vystavěny na tom, že soudní řád správní ve zvláštních ustanoveních o řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti podle § 79–81 jednoznačně nevyjadřuje povahu tam upravených podmínek řízení v širším smyslu, tj. zda jejich nedostatky jsou či nejsou odstranitelné. Ústavní soud odmítl, že by znění § 79

odst. 1 s. ř. s. bylo natolik jednoznačné, že by z něj již na základě jazykového výkladu bez pochyb vyplývala povinnost žalobce vyčerpat (správní) procesní prostředky na ochranu proti nečinnosti *před podáním* žaloby (odst. 45–46 nálezu). Dále pak Ústavní soud odmítl, že tato povinnost žalobce nepochybně vyplývala z nějaké jiné ustálené, obecně akceptovatelné metody výkladu či jejich kombinace, zde *in concreto* ze zásady subsidiarity správního soudnictví a z potřeby efektivního fungování soudnictví a ochrany práv (odst. 43, 48–52 nálezu). Zbylé úvahy Ústavního soudu se týkaly především obecných důsledků původně zastávaného názoru, který Ústavní soud odmítl (odst. 53–54 nálezu). Ty pro posouzení nynější věci nejsou rozhodné.

27. V této souvislosti Ústavní soud výslovně uvedl (odst. 46), že je příliš paušalizující náhled, že překážka věcnému rozhodnutí o žalobě v podobě nepřipustnosti žaloby je vždy neodstranitelná. V některých případech skutečně půjde o neodstranitelnou překážku bránící věcnému posouzení žaloby, např. tehdy, když *zákon za nepřipustnou označuje žalobu proti určitému typu rozhodnutí*. Oproti tomu překážka pro věcné rozhodnutí o nečinnosti žalobě v podobě absence bezvýsledného vyčerpání prostředku ochrany (proti nečinnosti) není z povahy věci neodstranitelná. Ačkoli v době podání žaloby tato podmínka splněna být nemusí, je zřejmé, že *stav bezvýsledného vyčerpání prostředků ochrany může nastat i v průběhu řízení o žalobě*.
28. Z uvedeného tedy plyne, že pro určení povahy nedostatku podmínek řízení je určující (1) jeho povaha, a v nezanedbatelné míře také (2) konkrétní znění právního předpisu. Znění právního předpisu je podstatné už jen proto, že v obecné rovině je *prakticky jakékoliv nevyčerpávání procesních prostředků ochrany ve správním řízení možné fakticky odstranit i v průběhu řízení před soudem*, pokud jsou pro to zachovány lhůty. To neplatí jen pro žaloby směřující proti zásahu v podobě nečinnosti, jak bez odůvodnění uvádí rozsudek č. j. 4 As 343/2021-31, ale pro žaloby proti všem trvajícím zásahům. Úprava řízení je pro ně totožná a zásahy v podobě nečinnosti nejsou věcně ničím natolik zvláštní, aby se na ně tato stejná úprava uplatňovala odlišně. Není ostatně zřejmého důvodu, proč by se ty samé úvahy nemohly dále prosadit i v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. I zde totiž dochází k situacím, kdy je napadeno prvostupňové rozhodnutí vyhovující definici § 65 odst. 1 s. ř. s., vůči němuž by teprve v průběhu řízení před soudem bylo možné vyčerpat řádný opravný prostředek [neuplatní se výluka § 70 písm. a) s. ř. s. a nepřipustnost podle § 68 písm. a) s. ř. s. by bylo možné odstranit].
29. Taková míra zobecnění by však již však narážela na faktické možnosti fungování soudů i na ústavou danou pravomoc zákonodárce vymezit procesní pravidla uplatňování práv (srov. podrobný výklad v odst. 31 usnesení KS v Plzni č. j. 17 A 95/2020-14 ze dne 26. 11. 2020). Krajský soud proto vychází z toho, že i fakticky odstranitelný nedostatek podmínek řízení může zákonodárce formulací právního předpisu učinit právně neodstranitelným. V souzené věci například právě tím, že stanoví povinnost vyčerpat procesní prostředky ochrany práva před podáním žaloby, namísto jejich vyčerpání před věcným rozhodnutím o této žalobě.
30. Jestliže totiž lze říci, že § 79 odst. 1 s. ř. s. jednoznačně nevyjadřuje povinnost žalobce vyčerpat (správní) procesní prostředky ochrany jeho práv *před podáním* žaloby (odst. 45 cit. nálezu), to samé nelze říci o § 85 s. ř. s. Ten totiž výrazně jasněji označuje žalobu za *nepřipustnou, lze-li se ochrany* nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky [obdobně pak § 68 písm. a) s. ř. s.: „*je nepřipustná, nevyčerpá-li*“]. Výslovným označením žaloby za nepřipustnou v § 85 s. ř. s. je dána odlišnost úpravy řízení o žalobě na ochranu proti

nezákonnému zásahu od řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti, kterou rozsudek č. j. 4 As 343/2021-31 zcela pominul.

31. Jistě by bylo možné argumentovat tím, že i tato právní úprava jednoznačně (doslovně) nevylučuje, že by byl důvod nepřipustnosti před rozhodnutím soudu o žalobě zhojen tím, že žalobce teprve v průběhu soudního řízení vyčerpá prostředky ochrany jeho práv dané mu v rámci veřejné správy (pak nebude splněna hypotéza § 85 s. ř. s., neboť se ochrany již domáhat nelze). K tomu lze jen připomenout, že to by neodpovídalo běžně vnímanému významu spojení „žaloba je nepřipustná“, dlouhodobé rozhodovací praxi [srov. usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 2 Afs 144/2004-110 ze dne 31. 8. 2005, č. 735/2006 Sb. NSS] i všeobecně akceptovanému chápání dotčených právních institutů (srov. Kühn Z., Kocourek T. a kol. Soudní řád správní. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR 2019, str. 721). Podání žaloby („stížnosti“) až po úplném administrativním vyřízení věci ostatně předvídal již § 5 zákona č. 36/1876 ř. z., o zřízení správního soudu.
32. Celkově tak lze říci, že Krajský soud v Plzni neshledává důvod, pro který by závěry nálezu sp. zn. IV. ÚS 3523/20 měly být vztahovány na k jiným procesním pravidlům než pravidlům řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu. Z povahy rozhodnutí o individuální ústavní stížnosti takový důvod tento nálezh výslovně neuvádí ani uvádět nemůže: Ústavnímu soudu nepřisluší obecný výklad podústavního práva, a pokud k jeho výkladu přistoupí, je relevantní pouze pokud, co byl třeba k ochraně specifického ústavního práva při rozhodování o individuálním případě [srov. odst. 41 nálehu sp. zn. III. ÚS 3725/13 ze dne 10. 4. 2014 (N 55/73 SbNU 89)]. Závěry tohoto nálezu pak nelze na řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem vztáhnout ani analogicky, protože tento nálezh je založen zejména na nejednoznačnosti § 79 s. ř. s., který se však od § 85 s. ř. s. podstatně odlišuje.
33. Z těchto důvodů krajský soud právní názor rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 343/2021-31 nenásledoval.

Závěr

34. Žalobce podal žalobu podle § 65 odst. 1 s. ř. s. proti údajně nezákonnému rozhodnutí ředitele věznice jako správního orgánu, ačkoliv se měl bránit žalobou podle § 82 s. ř. s. na ochranu před nezákonným zásahem. Soud jej však nevyzval k úpravě žaloby, protože ani o upravené žalobě by nemohl věcně rozhodnout: žalobce totiž nevyužil procesní prostředky ochrany jeho práva, kterému dává zákon o státním zastupitelství.
35. Soud z toho důvodu žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spoj. s § 68 písm. e) a § 70 písm. a) s. ř. s., neboť i případnou upravenou žalobu by musel odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spoj. s § 85 s. ř. s. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů od jeho doručení u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 20. července 2022

Mgr. Alexandr Krysl v.r.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.